

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. aprila 2016

Povzetek

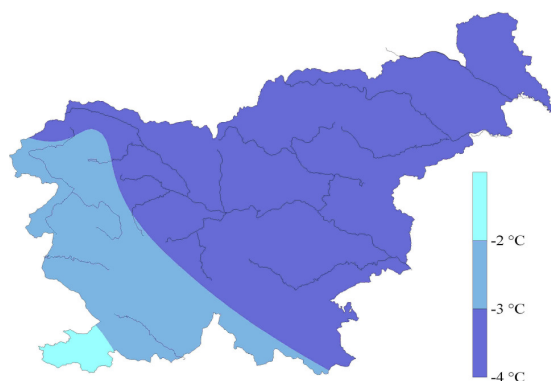
Ob vdoru polarnega zraka se je v zadnji dekadi aprila močno ohladilo. V večjem delu Slovenije, z izjemo Primorske, so minimalne temperature padle pod zmrzišče. Ohladitev je ponekod sovpadla z občutljivimi fenološkimi fazami sadnega drevja: mladih plodičev in polnega cvetenja in povzročila hudo pozebo. V podravskem in posavskem vinorodnem območju je pozebla tudi vinska trta, še posebno na nižjih legah. Veliko težav je povzročilo tudi sneženje, v severni in osrednji Sloveniji, kjer so se pod težo snežnega bremena polomila številna olistana drevesa.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Prodor polarnega zraka, ki je zajel večji del Evrope, je v zadnji aprilski dekadi povzročil mnogo nevšečnosti. Močna ohladitev in padavine so zajele tudi Slovenijo in povsem spremenile sliko do tedaj izrazito pretoplega aprila. Najnižje dnevne temperature so se v noči na torek (26. 4.) predvsem na vzhodu države spustile krepko pod ničlo, marsikje od -2 do -3 °C. V višje ležečih krajih so se temperature zraka spustile še nižje, na Koroškem do skoraj -5 °C. Na severozahodu je pogosto deževalo, ob prehodu fronte, 27. 4., pa so se padavine nato širile od severa proti jugu. Predvsem na severu države je veliko nevšečnosti in tudi škode povzročil težak, moker sneg, saj se je meja sneženja spustila do nižin. Več o izrednem dogodku lahko preberete v daljšem poročilu, objavljenem na: <http://meteo.arso.gov.si/> → **Podnebje** → **Izredni dogodki**. Od dolgoletnih povprečnih dekadnih vrednosti so temperature zraka odstopale za vsaj -2 °C na skrajnem jugozahodu, odstopanje pa se je povečevalo proti severu in vzhodu. Predvsem osrednji in vzhodni del države je beležil odstopanja od 3 do 4 °C pod povprečjem. Najvišje dnevne temperature zraka nad 20 °C so bile izmerjene ob začetku dekade. Večinoma je bilo trajanje sončnega obsevanja v običajnih mejah, nekoliko manj na jugovzhodu in severozahodu. Z izjemo jugozahodnega dela Slovenije, kjer je bilo padavin le za vzorec, so bile povsod nadpovprečne. V vsem severnem delu države jih je bilo zabeleženih za vsaj polovico več od dolgoletnega povprečja. Na jugu in vzhodu jih je bilo večinoma do 40 mm, v osrednjem in severozahodnem delu pa od 40 do 60 mm, v hribovitih delih še več.

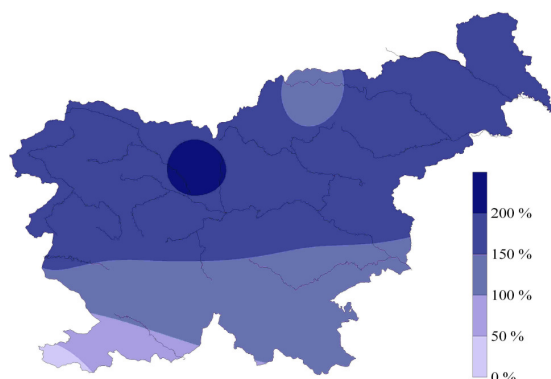
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T , °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	10,9	21,7	1,1
Portorož let.	11,9	20,3	4,3
Ljubljana	8,9	21,5	0,4
Novo mesto	8,9	22,8	-0,8
Celje	7,8	22,7	-3,0
Maribor let.	8,9	21,8	-2,0
Murska Sobota	9,0	22,4	-2,9
Rateče	4,4	19,6	-3,9
Slovenj Gradec	7,1	21,3	-4,8



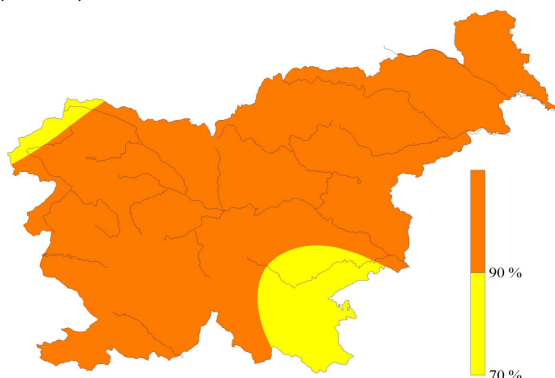
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	45,2	5	5
Portorož let.	4,7	7	3
Ljubljana	48,9	5	5
Novo mesto	32,2	6	4
Celje	43,8	7	3
Maribor let.	31,8	8	2
Murska Sobota	25,1	8	2
Rateče	53,4	5	5
Slovenj Gradec	34,1	5	5



Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	64,0	12,4
Portorož let.	75,5	13,0
Ljubljana	60,4	12,0
Novo mesto	54,8	12,1
Celje	63,2	11,9
Maribor let.	67,8	12,2
Murska Sobota	67,2	11,5
Rateče	43,7	10,3
Slovenj Gradec	65,6	12,3



TEMPERATURA TAL

Povprečna temperatura tal v setveni globini 5 in 10 cm, se je gibala med 10 in 12 °C, na Primorskem od skoraj 14 do 15 °C. Kmetijska tla so se v zadnji dekadi aprila prvič v letošnji pomladi ohladila pod dolgoletno povprečje, odstopanja pa so se gibala med 2 in 3 °C, le na Obali so bila okoli 1 °C. Medtem ko so bile temperature tal v drugi dekadi aprila že višje od 8° C, so se tla v zadnji dekadi občasno spet ohladila do okoli 5 °C, na izpostavljenih predelih pa do nekaj nad 3 °C. Najvišje temperature, tudi nad 20 °C, pa so bile izmerjene v prvih dneh dekade, še preden nas je preplaval polarni zrak.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

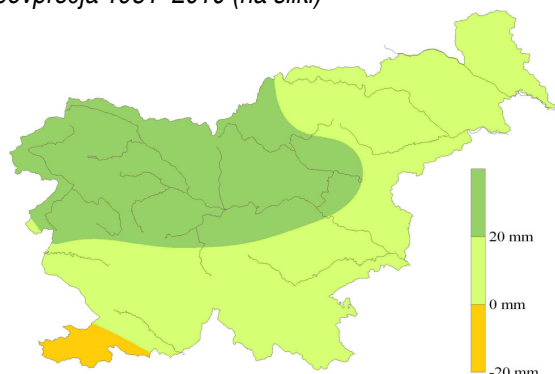
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	13,9	-2,7	7,6	24,1	14,2	-2,2	8,0	22,0
Portorož let.	14,8	-1,0	8,2	22,5	14,9	-0,8	9,6	19,1
Ljubljana	11,5	-2,6	3,7	16,6	11,9	-2,0	5,0	15,7
Novo mesto	11,1	-2,6	4,3	18,1	11,5	-2,1	5,9	15,7
Celje	11,2	-2,4	5,6	17,6	11,2	-2,2	6,6	15,4
Maribor let.	11,5	-2,3	4,6	20,1	11,5	-1,9	5,4	18,5
Murska Sobota	11,4	-2,5	4,6	22,4	11,8	-2,1	5,6	19,6
Slovenj Gradec	10,3	-2,6	3,5	21,6	10,3	-2,4	4,2	17,6

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Po obilnih padavinah in nizkih temperaturah zraka, ki so znižale izhlapevanje iz tal in rastlin, je bila vodna bilanca v pretekli dekadi večinoma pozitivna, v Prekmurju okrog ničle, na Obali pa ob zelo majhni količini dežja negativna. V primerjavi s povprečnimi vrednostmi je bila večinoma višja za do 20 mm, v osrednji in severozahodni Sloveniji za več kot 20 mm, na Obali podpovprečna. Dekadne vrednosti izhlapevanja so se v nižjih legah gibale od 20 do 30 mm, na Obali 34 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	16,2	29,0	0
Portorož let.	-29,3	34,0	0
Ljubljana	24,4	24,5	0
Novo mesto	8,2	24,0	0
Celje	19,6	24,2	0
Maribor let.	2,7	29,1	0
Murska Sobota	-2,1	27,2	0
Rateče	35,0	18,4	0
Slovenj Gradec	13,8	20,3	0

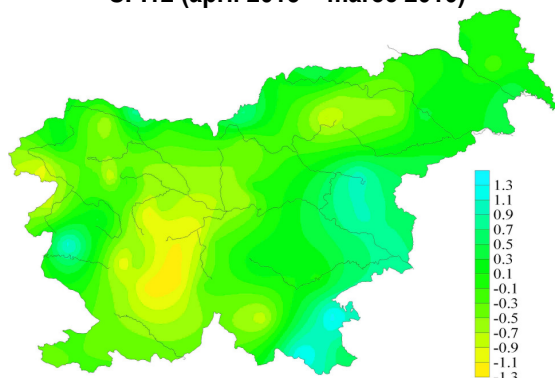
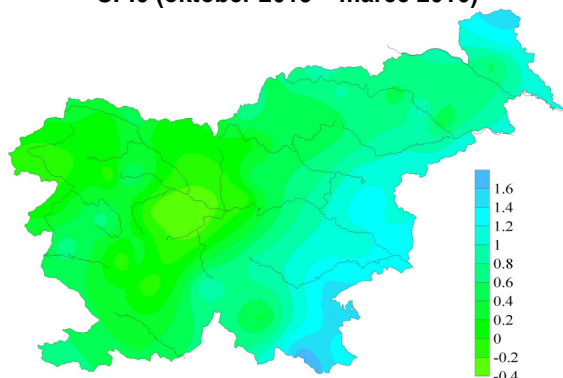


STANDARDIZIRAN PADAVINSKI INDEKS

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI6 (oktober 2015 – marec 2016)

SPI12 (april 2015 – marec 2016)



SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Zadnje dekada aprila je zaznamovala huda spomladanska pozeba. Botrovala sta ji močna ohladitev in prezgoden fenološki razvoj. Jablane na severovzhodu in jugovzhodu države so začele cveteti do 14 dni bolj zgodaj kot običajno. Podobno so bile zgodnejše tudi druge vrste sadnega drevja. Hruške, in češnje, ki tudi sicer cvetijo pred jablano, saj je ta zadnja v vrsti pri nas rastočih gospodarsko pomembnih sadnih vrst. Prvi mladi poganjki vinske trte v Posavju in Podravju so se začeli razvijati že v začetku druge dekade aprila, do 20 dni prezgodaj. V času pozebe so kritične minimalne temperature zraka na ogroženih območjih vztrajale več ur in sovpadle z najbolj občutljivimi razvojnimi fazami mladih plodičev. Mladice vinske trte pa so merile že nekaj centimetrov. Še posebno močno je prizadelo nižje in kotlinske lege, kamor se je po pobočjih stekal hladen zrak. Pozeba, ki je prizadela velik del države je posebna v tem, da je nastopila razmeroma pozno in da je poleg sadnega drevja prizadela tudi poljščine. Po poročilih Kmetijske svetovalne službe so v celoti pozeble prezgodaj posejane buče v fazi ključnih listov, poškodbe je utrpela tudi zgodaj sejana koroza v razvojni fazi od 2 do 4 listov. O poškodbah so poročali tudi na oljni ogrščici in na številnih vzniklih zelenjadnicah. Prave razsežnosti škode po pozebi pa bo mogoče oceniti šele po določenem času, ko bo vidno, če in v kakšni meri si bodo rastline opomogle. Prizadeto je tudi čebelarjenje, saj je pozebla akacija, ki je pomembna čebelja paša. Dodatno škodo je na Koroškem, Gorenjskem, Notranjskem in v osrednji Sloveniji povzročil sneg, ki je s svojim bremenom na olistanem drevju, polomil precej vej.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 6. 5. 2016

SLOVENIJA	Petek	Sobota	Nedelja	Ponedeljek	Torek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi	plohe	plohe	plohe		dež
Tmax [°C]	21	22	21	23	18
Tmin [°C]	8	9	9	9	10
Veter		←		↗	↗
Hitrost vetra [km/h]	0	< 7	0	7 .. 18	7 .. 18

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni